

हिंदुपदपादशाही

लेखक

हिंदुहृदयसम्राट स्वातंत्र्यवीर
विनायक दामोदर सावरकर

मराठी अनुवाद

वि. वि. पटवर्धन

रिया पब्लिकेशन्स, कोल्हापूर

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रीब्युटर्स

६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.

हिंदुपदपादशाही : विनायक दामोदर सावरकर

© हिमानी सावरकर

जनआवृत्ती संकल्पना : श्री. नानासाहेब गोडसे

प्रकाशक

रिया पब्लिकेशन्स
२५०, ब-३०, शीतल बंगला,
नागाळा पार्क, कोल्हापूर.

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रिब्युटर्स
६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
मोबा. : ९४२२४२१५०२

अक्षरजुळणी

रावजी देसाई

मुखपृष्ठ

चित्रमित्र पब्लिसिटी, कोल्हापूर.

मुद्रक

श्री ज्योतिर्लिंग ऑफसेट, कोल्हापूर.

दुसरी आवृत्ती

मे, २०१२ - २००० प्रती

किंमत

जनआवृत्ती रुपये १००/-

हिंदुपदपादशाही

अनुक्रमणिका

(प्रथम खंड)

- नवीन युग / ७
- हिंदवी - स्वराज्य / ११
- शिवाजी महाराजांची जागा सर्व राष्ट्र भरून काढते ! / १६
- हुतात्मा छत्रपति ! / १९
- राजहुतात्म्याचा प्रतिशोध / २१
- महाराष्ट्र - मंडळ / २५
- थोरले बाजीराव रंगभूमीवर येतात / २८
- दिल्लीवर चाल ! / ३४
- हिंदूंचे समुद्र स्वतंत्र करण्यासाठी ! / ४४
- नादीरशहा आणि बाजीराव / ५९
- नाना आणि भाऊ / ६५
- सिंधु नदीचे तीर गाठले ! / ७८
- हिंदुपदपादशाही / ८७
- पानिपत / १००
- जेत्यांना जिंकणारा पराभव / ११५
- सद्गुणी माधवराव / १२३
- पानिपतचा प्रतिशोध / १२८
- आपसांतील यादवी आणि लोकमताची राज्यक्रांति / १३७
- अंग्रजांना नमवले ! / १५२
- सवाजी माधवराव-जनतेच्या आवडीचे पंतप्रधान ! / १५७

(द्वितीय खंड)

- ध्येय / १९१
- त्या परिस्थितीतील सर्वोत्कृष्ट अुपाय / २०१
- प्राचीन आणि अर्वाचीन अतिहासाच्या माहितीच्या अनुरोधाने निरीक्षण / २१३
- साधने : मराठ्यांची युद्धपद्धति / २२१
- साम्राज्याकडून सर्वांगीण हिंदु-पुनरुज्जीवनाचे संवर्धन / २२९
- प्रेमाचे आणि कृतज्ञतेचे ऋण / २३७
- पडदा पडतो / २४५

प्रथम खंड

नवीन युग

‘स्वधर्म राज्य – वृद्धिकारणे तुम्ही सुपुत्र निर्माण आहां.’

–शहाजीमहाराजांचे शिवाजीमहाराजांना पत्र.

शालिवाहनसंवताच्या १५५१ च्या वर्षी (इ. स. १६३०) शिवाजी महाराजांचा जन्म झाला. ह्या जन्मामुळे त्या दिवसाला नवीन युगाचा प्रारंभदिन व्हावयाचे भाग्य लाभावयाचे होते! शिवाजीमहाराजांचा जन्म होण्याच्या पूर्वीही हिंदुवंशाच्या सन्मानसंरक्षणाच्या कार्यार्थ आणि महमदी शत्रूंची धाड थोपवून धरता धरता शेकडो हिंदु वीरांनी झुंज करून आत्महवन केले होते. आपल्यापूर्वी यश न मिळता पडलेल्या ह्या वीरांच्या आणि हुतात्म्यांच्या इतक्याच शौर्याने लढत असता त्या युद्धात यशस्वी व्हावयाचे भाग्य शिवाजीमहाराजांना लाभले. त्यांनी विजयाची एक लाटच उत्पन्न केली. ती जसजशी पुढे जाऊ लागली तसतशी अधिक प्रचंड होऊ लागली. तिने आणखी एक शतक किंवा काही अधिकच काल हिंदुध्वजा आपल्या मस्तकावर धारण करून तिला वैभवांतून अधिक वैभवाकडे आणि महत्कृत्यांतून महत्तर कृत्याकडे नेऊन पोचविले. गजनीच्या महंमदाच्या आक्रमणाबरोबर प्रारंभ झालेली मुसलमानांच्या भारतविजयाच्या भरतीची लाट वेगाने पुढे पसरून अखिल भारतवर्ष तिच्या खाली बुडून गेले होते. तिच्यामधून ज्यांनी आपले मस्तक वर काढले आणि आपल्या खड्या मराठी स्वरांत तिला आज्ञा केली, ‘बस्स! ह्याच्यापुढे एक पाऊल येशील तर ध्यानात तर’ असे पहिले राष्ट्रवीर शिवाजीमहाराज! साधारणपणे असे म्हणता येईल की, शा. सं. १५५१ पूर्वी हिंदु आणि मुसलमान सैन्यांची गाठ कोठे का पडेना,

केव्हा हिंदूंचा नायक मृत किंवा नाहीसा झाल्यामुळे तर केव्हा अेकाद्या कारभाऱ्याने किंवा सेनानायकाने विश्वासघात केल्यामुळे, पण हिंदूंचा पराभव हा व्हावयाचाच. शिवाजीमहाराज राजकीय क्षेत्रांत अवतीर्ण होईतो हिमालयापासून दक्षिणसमुद्रापर्यंत प्रत्येक युद्धाचा निर्णय कोणत्या ना कोणत्या कारणाने हिंदुध्वजाला विपरीत व्हावा असा क्रमच पडला. दाहिराची दुर्दशा, जयपाळाची युद्धे, अनंगपाळाचा प्रतिरोध, पृथ्वीराजाचे धराशयन, कालिंजर-शिक्री-देवगिरी-तालिकोट येथले अशुभ दिवस, ह्या प्रसंगाचा नुसता उल्लेख वरील विधानांतील खेदजनक सत्य पटवायला पुरेसा आहे. पण शिवाजी महाराजांच्या समर्थ हातांनी ह्या आपल्या लोकांच्या दुर्दैवाच्या अवदसेला जणू काय प्रत्यक्षच धरून तिचे तोंड अगदी विरुद्ध दिशेला वळविले; आणि आजपर्यंत आपल्या मागे होती त्याप्रमाणे त्यांच्या मागे तितक्या तीव्रतेने ही कृत्या लावून दिली. पुन्हा केव्हाही हिंदुध्वजाला महमदी अर्धचंद्रापुढे वाकावयाची पाळी आली नाही.

शा. सं. १५५१ नंतर ते चक्र उलटले. हिमालयापासून दक्षिण समुद्रापर्यंत ह्यानंतर हिंदु आणि मुसलमान सैन्यांची कोठेही गाठ पडो हिंदूंचा विजय हा व्हावयाचाच आणि मुसलमानांना धूळ ही खावी लागावयाचीच. मग त्यांची संख्या कितीही असो, आणि त्यांनी 'अल्लाहो अकबर'ची गर्जना कितीही उच्च स्वराने केलेली असो! 'अल्लाहो अकबर' (अल्लाचा विजय असो!) अश्वर खरोखरीच विजयी झाला; पण तो हिंदूंचा अश्वर झाला. शा. सं. १५५१ नंतर अश्वराने निःसंदेह आपले नांव हिंदूंच्या पक्षात समाविष्ट केले! मूर्तिपूजकांच्या पक्षाला तो मिळाला आणि मूर्तिभंजकांची त्याने निकराने पाठ पुरविली. सिंहगडाचा पाडाव, पावनखिंडीची झुंज, गुरु गोविंदसिंग, बंदा बहादुर, छत्रसाल, बाजीराव, नाना, भाऊ, मल्हारराव, परशरामपंत, रणजितसिंग ह्यांचे पराक्रम इत्यादी गोष्टींकडे नुसता दृष्टिक्षेप केल्याबरोबर ह्या विधानाची सत्यता पटेल. ह्यांनी आणि इतर रजपुत, मराठे आणि शीख सेनानायकांनी जेथे जेथे आणि जितक्या वेळा मुसलमानांशी गाठ पडली तेथे तेथे आणि तितक्या वेळा मुसलमानांना चोपून काढले. हिंदूंच्या राजकीय भाग्याला जी महत्त्वाची आणि विजयप्रवर्तक कलाटणी मिळाली तिचे श्रेय शिवाजी महाराज आणि त्यांचे अध्यात्मगुरु श्रीरामदासस्वामी ह्यांनी आपल्या हिंदुजातीपुढे जे थोर अध्यात्मिक आणि राष्ट्रीय ध्येय ठेविले त्या ध्येयाला जितके आहे तितकेच त्यांनी समरक्षेत्रात उपयोगात आणलेल्या नवीन डावपेचाच्या युद्धपद्धतीला व शस्त्र साधनांना आहे. महाराष्ट्रधर्म ही हिंदुजातीच्या राष्ट्रीय जीवनाची मृतप्राय-झालेली

ज्योत प्रज्वलित करणारी एक नवीन शक्ती होती हे जितके सत्य आहे तितकेच महाराष्ट्र-युद्धपद्धती त्या काळी हिंदु लोकांत प्रचलित असलेल्या युद्धशास्त्रामध्ये क्रांति घडविणारी नवीन युद्धपद्धती होती हे खरे आहे.

ज्या ध्येयाने ह्या हिंदुस्वातंत्र्याच्या युद्धातील नेत्यांमध्ये आणि सेनापतींमध्ये अितकी दृढ निष्ठा उत्पन्न केली आणि त्यांच्यात इतका आवेश आणला ते ध्येय म्हणजे हिंदुपदपादशाही- स्वतंत्र हिंदुसाम्राज्याची प्रस्थापना करणे- हे होते. आणि ज्या युद्धपद्धतीने मुसलमानी सत्तेला मराठ्यांच्यापुढे तग धरणे अशक्य केले आणि अंति जिने हिंदुशीर्षावर विजयकिरीट चढविला ती युद्धपद्धती म्हणजे शत्रूला चकवावयाची-गनिमी काव्याची युद्धपद्धती होती.

ह्या अुदात्त ध्येयाच्या जाणिवेमुळे मराठ्यांनी पिढ्यान्पिढ्या केलेल्या प्रयत्नां स्फूर्ति मिळाली. भिन्नभिन्न कालात आणि दूरदूर पसरलेल्या प्रांतात त्यांनी केलेल्या कृत्यांमध्ये समानहितसंबंध आणि अेकसूत्रीपणा प्राप्त झाला. आपण हाती घेतलेले कार्य म्हणजे आपल्या धर्माचे आणि देशाचे कार्य आहे- आपल्यातील वीरांनी आणि महापुरुषांनी ज्याला हातभार लावला पाहिजे असे कार्य आहे- अशी दृढभावना त्यांच्या मनात उत्पन्न केली. मराठ्यांना त्या जाणिवेने पायरीपायरीने पण विजयभराने दिल्लीच्या महाद्वारापर्यंत-उत्तरेला सिंधुनदीच्या तीरापर्यंत आणि दक्षिणेस दक्षिण समुद्राच्या तटापर्यंत-कसे नेले आणि तिच्या योगाने त्यांच्या कृत्याचा ह्या कथेला अशा एका दिव्य राष्ट्रीय महाकाव्याचे स्वरूप कसे मिळाले ते पुढे पाहू. पूर्वी प्रत्येक हिंदुमाता, आपला पराभव कसा झाला आणि अंती आपल्या शत्रूंचा कसा विजय झाला ह्या गोष्टींचे वर्णन करणारी, तोपर्यंत प्रचलित असलेली गाणी गात. गाण्यांच्यापेक्षा कितीतरी पटीने जयसूचक आणि उदात्त सुरात आपल्या मुलांना अत्यंत अभिमानाने गाऊन दाखवील अशा महाकाव्याचे-विश्वरूप त्या विजयांनी कसे प्राप्त झाले हे आता आपण क्रमाक्रमाने पाहू.

शा. स. १५५१ मध्ये शिवाजीमहाराजांचा जन्म झाला. त्यांचे चरित्र लिहिणारे जुने बखरकार आपल्याला सांगतात की, जसजसे ते मोठे होऊ लागले तसतशी हिंदुजातीला प्राप्त झालेली राजकीय पारतंत्र्याची अवस्था त्यांना फार बोचू लागली. परक्यांच्या पायांखाली आपल्या देवांची देवळे कशी तुडविली जात होती आणि आपल्या पूर्ववैभवाचे अवशेष कसे कलंकित आणि अपमानित होत होते हे डोळ्यांनी

पाहिले आणि त्यांचे हृदय विद्ध होऊन गेले. त्यांनी शूर माता जिजाबाई हिने हिंदू जातीच्या पूर्ववैभवाच्या वर्णनाने श्रीराम आणि श्रीकृष्ण, अर्जुन आणि भीम, अभिमन्यु आणि हरिशचंद्र ह्यांच्या कथांनी त्यांच्या वीरवृत्तीचे पोषण केले. किंबहुना ज्या वातावरणात ते श्वासोच्छ्वास करीत होते ते वातावरणच नवीन आशांनी आणि आकांक्षांनी भारून गेले होते? ज्यांच्या पूर्वजांनी देवांशी आणि देवदूतांशी समोरासमोर भाषण केले होते आणि प्रत्यक्ष भगवान् श्रीकृष्णांनी ज्यांना मी कधीही सोडणार नाही म्हणून अभिवचन दिले होते, त्या हिंदूंच्या राष्ट्राची पारतंत्र्यातून मुक्तता करणारा अवतार उत्पन्न होणार हीच एक गोष्ट ज्यांच्या त्यांच्या तोंडी झाली होती. त्यांच्या घराण्यात चालत आलेल्या आख्यायिकांमुळे ह्या राष्ट्रीय अवताराचा जन्म आपल्याच घरी होणार हा महाराजांचा विश्वास होता. आपल्याचविषयी तर ह्या सर्व आख्यायिका नसतील? हे महत्कार्य साधण्यासाठी जे हत्यार परमेश्वराने निश्चित केले हत्यार- आपल्या जातीचा तो अीश्वरनियोजित विमोचक- आपणच असू काय?

ते तसे असो किंवा नसो; एक गोष्ट निश्चित होती- त्यांचे त्या परिस्थितीतील कर्तव्य स्पष्ट होते. असलेल्या स्थितीत समाधान मानणाऱ्या दासाच्या सुखासीन जीवनाच्या क्षुद्र आशांना आपण तरी बळी पडावयाचे नाही आणि ज्याने आपल्या राष्ट्राचे सिंहासन फोडून टाकले व आपल्या देवतांच्या वेदीचा भंग केला, त्या परकीय राज्यकर्त्यांकडून पाठ थोपटून घेणारा आणि हांजी हांजी करणारा त्यांचा सेवक व्हावयाचे नाही हे निश्चित. इतर साह्यला येवोत न येवोत; आपण तरी सर्वस्वावर पाणी सोडून आपल्या पूर्वजांच्या अस्थींचे आणि देवतांच्या देवळांचे संरक्षण करण्यासाठी प्रयत्न करावयाचा, युद्धे भांडावयाची आणि प्रसंगी आपल्यापेक्षा बलिष्ठ शत्रूंनी झगडता झगडता मरावयाचे? त्यात यश मिळविण्याचे आपल्या दैवी असले आणि मरण न येता समरभूमीवर विजयश्री आपल्याला माळ घालणार असली तर विक्रमादित्य किंवा शालिवाहनाप्रमाणेच आपल्याही आज कित्येक पिढ्यांना पडलेली स्वप्ने ज्यात संस्मरणीय रीतीने पूर्ण झालेली दिसतील अशा आणि जे मिळण्यासाठी आपल्या धर्माच्या साधूंनी आणि संतांनी आजपर्यंत आशायुक्त अंतकरणांनी देवाला आळविले, अशा, हिंदूंच्या एका श्रेष्ठ आणि वैभवशाली साम्राज्याचा पाया घालण्याचे श्रेय लाधेल!

◆◆◆

हिंदवी - स्वराज्य

‘हिंदवी स्वराज्य व्हावे हे श्रीच्या मनात फार आहे.’

-शिवाजीचे पत्र.

त्या तरुण वीराने क्रांतियुद्धाची अुठावणी केली. शा. सं. १५६७ (अि. स. १६४५) मध्ये शिवाजीमहाराजांनी आपल्या एका सवंगड्याला पाठविलेल्या पत्रात विजापूरच्या शहाशी विरोध करण्यात त्यांनी राजद्रोहाचे पातक केला असा जो त्यांच्यावर आरोप करण्यात आला होता त्याचा निषेध केला आहे, आणि जर कोणाशी एकनिष्ठ रहावयाला आपण बांधलो गेलो असलो तर ते कोणा शहा-बादशाहांनी नसून केवळ परमेश्वरांशी आहो ह्या गोष्टींची आठवण करून देऊन उच्च नीतिमतेची भावना जागृत केली आहे. गुरुवर्य दादाजी कोंडदेव आणि आपले इतर सवंगडी ह्यांच्यावर सह्याद्रीच्या शिखरांवर परमेश्वराला साक्ष ठेवून इष्टसिद्धि होईपर्यंत सतत युद्ध चालवावयाचे आणि हिंदुस्थानात ‘हिंदवी स्वराज्या’ची-हिंदुपदपादशाहीची प्रस्थापना करावयाची अशी त्यांनी शपथ नव्हती का घेतली? ‘आदिकुल देव स्वयंभू. त्यांनी आम्हांस यश दिले व पुढे तो मनोरथ ‘हिंदवी स्वराज्य करून पुरविणार आहे... हे राज्य व्हावे हे श्रीच्या मनात फार आहे.’ प्रत्यक्ष शिवाजीमहाराजांच्या लेखणीतून उतरलेल्या ह्या एका ‘हिंदवी-स्वराज्य’ शब्दाने एका शतकापेक्षा अधिक कालापर्यंत ज्या महा खळबळीने महाराष्ट्राचे जीवन आणि कर्तृत्व संचलीत झाले होते तिचे आत्मस्वरूप जसे उघड करून दाखविले गेले तसे दुसऱ्या कशाने दाखविले गेले नसते. मराठ्यांनी केलेली उठावणी ही अगदी प्रारंभीसुद्धा केवळ वैयक्तिक किंवा विशिष्ट वर्गाची संकुचित चळवळ नव्हती. हिंदुधर्माच्या संरक्षणासाठी, परकी